

TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZATOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE
HUNGARIAN NATIONAL ASSOCIATION OF LOCAL AUTHORITIES
1071 Budapest, Damjanich utca 44. III/1., 1406 Budapest 76., Pf. 50.

Google Maps: TÖOSZ

Titkárság:

E-mail: toosz@toosz.hu

Telefon: +36 1 322 7407, +36 1 322 6673

Honlap: www.toosz.hu Forró-Drót szolgálat: +36 1 321 2496 Jogi ügyek +36 1 321 2497

Szám: 62-1/2022.

Budapest, 2022. július 15.

Lázár János építési és beruházási miniszter úr részére
Építési és Beruházási Minisztérium

Budapest

E-mail: balint.nagy@ebm.gov.hu

Tisztelt Miniszter Úr!

A Települési Önkormányzatok Országos Szövetségében 2022. június 28-án tartott tájékoztatója során elhangzott kérésének megfelelően összegyűjtöttük Szövetségünk közbeszerzésekkel, közbeszerzési törvénnyel kapcsolatos javaslatait, amelyet az alábbiakban megküldök.

- A hatályos közbeszerzési rendelkezések csak részben érték el azt a célt, hogy a kis- és középvállalkozások képességeire tekintettel a lehető legnagyobb mértékben megnyíljon a közbeszerzésekben való részvétel lehetősége. A gyakorlatban a teljesítésre képes vállalkozói kör alvállalkozói szinten jelenik meg, míg az ajánlattevők sok esetben a feladatok szétosztását, az erőforrások szervezését végző, önmagában semmilyen teljesítésre nem képes ajánlattevőként lépnek fel az építési beruházások közbeszerzési eljárása során, ezáltal jelentős többlet költséget okoznak az ajánlatkérőnek és a kiszámíthatatlan alvállalkozói cserék miatt a teljesítés során jelentős pótmunkaigényeket támasztanak. A törvény legutóbbi módosítása ugyanakkor elsősorban az ajánlattevői kört erősítette az ajánlatkérővel szemben.
- A saját teljesítés minimális mértékének jogszabályi szintű, százalékos rögzítése építési beruházásoknál indokolt, legalább 65 % -os mértékű saját teljesítés elvárható. Ugyanakkor a tervezett profitmaximalizálás jó lehet, az árajánlatban részletes kimutatást kell kérni az ajánlattevőtől, mekkora a költség-profit mértéke, ez utóbbinak meghatározni egy felső értéket.
- Az ajánlatkérők jogszerű keretek között történő helyzetbe hozása, a közpénzekkel történő felelős gazdálkodást elősegítő célkitűzések meghatározása, a közpénzek közbeszerzés útján történő hatékonyabb felhasználásának elősegítése is szerepeljen a kitűzött törvényi célok között, mivel ajánlatkérő kiszolgáltatottá vált a gazdasági környezetből fakadó túlárakozásokkal és felárzott várakozásokkal szemben. A klasszikus ajánlatkérő alapvető célja a lehető legnagyobb szakmai tartalom és a közmegelegedést szolgáló lehető leggyorsabb megvalósítás és lehető legjobb minőség elérése, így ezen célok elősegítését szolgáló rendelkezések beépítése kívánatos.
- Jogszerűen alkalmazható, a szerződés teljesítésére kiható értékelési szempontok körének bővítése, mivel jelenleg a jogszabály és a szakmai ajánlások olyan értékelési szempontok alkalmazását javasolják, amelyek alkalmazása és az ajánlattevői megajánlások nincsenek

közvetlen hatással a szerződés teljesítésére. A teljesítési határidő értékelésének lehetősége a mai gazdasági helyzetben kívánatos lenne.

- A minimálisan alkalmazandó ajánlattételi határidők rövidítése indokolt lenne, mivel az árak ingadozása és kiszámíthatatlansága miatt nem, vagy csak jelentős kockázati felárral tesznek ajánlatot az ajánlattevők. Ugyanakkor lehetőséget kellene adni, hogy bármely eljárás esetében amennyiben az ajánlati ár magasabb a rendelkezésre álló forrásnál, akkor át lehessen menni tárgyalásba az eljárás folyamán, ne kelljen új eljárást kiírni, mivel ez jelentősen meghosszabbítja a beszerzést, tovább emelve az árakat (akár a műszaki tartalom minimális módosításáról és az ahhoz kapcsolódó ajánlati ár módosításáról). Ez egyúttal magával hozná azt az elképzelést is, hogy minél több ajánlat érkezen be az adott eljárás során, hiszen ezen feltétellel tisztában lennének az ajánlattevők is. Az igazi versenyt, az eljárás integritását és paritását valóban azzal lehetne biztosítani, hogy legalább minimum három érvényes ajánlatnak kell az eljárások során beérkezni. Amennyiben a Kbt. 115. §-a alapján az ajánlatra felkért ajánlattevők között állami, önkormányzati tulajdonban lévő szereplő is van, akkor négy érvényes ajánlat lenne szükséges.
- A „teljesítésre képes, szakmailag megbízható gazdasági szereplő” (Kbt. 115. §) meghatározást szükséges lenne legalább példálózó jelleggel jogszabályi szinten definiálni (pl. korábban végzett hasonló tárgyú építőipari tevékenység, szakmai ajánlás, tevékenységi kör, szakmai nyilvántartásban szereplés, referenciaigazolás alapján lehessen egy gazdasági szereplőt a fenti minősítésbe sorolni)
- A részekre bontási tilalmi szabályok értelmezését a realitáshoz jobban kellene közelíteni. A jelenlegi jogszabályi rendelkezés megfelelő, azonban az ajánlott jogértelmezést célszerű lazítani és a kevésbé összetartozó szolgáltatás megrendeléseket vagy építési beruházásokat indokolatlan egybe számítani, pl. útfelújítások egymással nem összefüggő utcákban. Ha ajánlatkérő nem egy eljárásban akar valamennyi útfelújításra szerződést kötni, akkor ugyanabban az évben lefolytatott kis összegű, egy-két utca felújítására vonatkozó közbeszerzési eljárása során valószínűleg nem fognak ajánlatot benyújtani, mivel a négy-öt millió Ft becsült értékű közbeszerzési eljáráson az adminisztrációs költségek és időigény miatt el sem indulnak az ajánlattevők. A részekre bontás tilalmának szabályozása tekintetében véleményünk szerint célszerű lenne egy olyan időtartamot (pl.: egy naptári év) meghatározni, melyen kívül már nem áll fenn ajánlatkérő kötelezettsége az egyes beszerzések becsült értékének egybeszámítására vonatkozóan.
- A Kbt. 111. § r) pontjában meghatározott kivételi kört célszerű pontosítani, a szakági terveket lehessen önállóan is megrendelni közvetlen szerződéskötés céljából. Ezek jellemzően kis összegű tervezési feladatok, egyszerű, közbeszerzési értékhatár alatti eljárás keretében gyorsabban, eredményesebben kiválasztható a teljesítésre képes gazdasági szereplő. Szükségtelen egyetlen generáltervező feladatává tenni az összes szakági terv elkészítését a kivételi körbe történő jogszerű beszerzés alkalmazása érdekében. Az építész tervezővel együtt történő kiválasztásnál nem az ajánlatkérő választja ki a szakági tervezőt, hanem az építész tervező, ami lényegesen magasabb szakági tervezési árakat eredményez, mint a feladat elvégzésére jogosultsággal rendelkezők körében lefolytatott beszerzési eljárás.
- A közműszolgáltatók tervezési, kivitelezési feladatait is célszerű kivételi körbe tenni, önálló definícióval, mivel mind az elektromos, mind a gáz szolgáltatók ragaszkodnak a saját, nyilvántartásban nevesített tervezőikhez és kivitelezőikhez, ugyanakkor alvállalkozóként nem vesznek részt a közbeszerzési eljárásokban, tevékenységüket kizárólagosnak tekintik annak ellenére, hogy ebben a szolgáltatási szektorban is van verseny és nincs kizárólagos jogot biztosító jogszabályi rendelkezés. Célszerű a jogszabályi rendelkezéseket a gyakorlattal összhangba hozni, nagyobb biztonságot adva ezzel az ajánlattevőknek a jogszerű forrásfelhasználás elszámolása során.
- Az értékelési szempontok tekintetében is lenne észrevételünk, meglátásunk szerint érdemes lenne a Kbt-ben egy konkrét minimum és maximum értéket meghatározni az egyes értékelési

szempontokhoz rendelhető súlyszámok tekintetében és javasolt lenne az építési beruházások vonatkozásában konkrétan rögzíteni az alkalmazható értékelési szempontok körét.

- Az értékelési szempontok tekintetében javasolnánk minimális súlyszámmal, pozitívan értékelni, ha az ajánlatkérő székhelyén vagy az elvégzendő feladat helyéhez legközelebb eső önkormányzat területén több éve iparüzési tevékenységet végző ajánlattevők tesznek ajánlatot.
- A Kbt. XVII. fejezet, tehát az uniós értékhatárt el nem érő, nemzeti eljárásrendben bonyolított eljárások vonatkozásában is tanácsos lenne meghatározni a törvényben azt a legkésőbbi határidőt, melyet követően benyújtott kiegészítő tájékoztatókérés megválaszolására nem köteles ajánlatkérő, mivel e tekintetben a törvény nem tartalmaz egzakt rendelkezést, és jelenleg ajánlattevők ezzel rendszeresen visszaélnak, gyakorlatilag az utolsó pillanatban tesznek fel nagyszámú kérdést, mely miatt az ajánlattevő kénytelen az eljárást meghosszabbítani.
- Az opció alkalmazásának szabályozása teljes mértékben hiányzik a Kbt.-ből, arra vonatkozóan semmilyen rendelkezést nem tartalmaz a törvény, érdemes lenne legalább keretjelleggel szabályozni.
- A Kbt. 72. § (1) bekezdése szerinti aránytalanul alacsony ár vonatkozásában hiányzik annak törvényi meghatározása, hogy a becsült érték mértékének hány százalékától minősül az ajánlattevő által megajánlott ajánlati ár aránytalanul alacsonynak. (Ezt korábban a Kbt. tartalmazta.)
- A magas infláció, az építkezéseknél tapasztalható napi árak miatt javasolnánk a jelenlegi közbeszerzési értékhatárok átgondolását és megemelését. Különös tekintettel az építési beruházások esetében.
- A részben, vagy egészben európai uniós alapokból finanszírozott építési beruházások esetében javasoljuk a több ajánlattevő felkérésével indítható eljárás típust újra lehetővé tenni, egyben alkalmazhatóságát 500 millió forint értékhatárig meghatározni, segítve ezzel a helyi szereplők helyzetbe hozását.
- Konkrét tapasztalat, mely nem kapcsolódik szorosan a jelenlegi Kbt. módosítási célhoz: a Kbt. 111. § r) pont egyértelműbb megfogalmazása javasolt, jelenleg nem egyértelmű, hogy a településrendezési vagy tájrendezési tervezési szolgáltatás csak akkor kivétel-e, ha épületre vonatkozik, vagy akkor is, ha önállóan.
- Az eljárások lefolytatásával kapcsolatban jelenleg a települések nagy többsége külső közbeszerzési szakértőt vesz igénybe, még akkor is, ha a belső munkaszervezetben is van jogász, aki ilyen irányú végzettséggel is rendelkezik. Ennek oka egyszerű. Gyakorlatilag az eljárás felelősségét a közreműködőre hárítja az adott önkormányzat. Ugyanis a jelenlegi Kbt. az ajánlattevőt erősíti. Amennyiben nem elégedett az eljárás eredményével gyakorlatilag minimális költség ráfordításával meg tudja támadni az eljárást a Közbeszerzési Döntőbizottságnál. Mivel Magyarországon nem működik a precedens jog ezért gyakran előfordul, hogy körülményeiben és alapjaiban is azonos, sokszor ugyanazon ajánlatkérő által indított eljárások esetekben a Döntőbizottság ellentétes döntést hoz a különböző eljárásokban (konkrét tapasztalat alapján). Így mivel a döntések jelenleg kiszámíthatatlanok, és mivel az elmarasztalás sokszor pénzbüntetéssel is jár, ennek felelősségét és persze megfizetését könnyebb áthárítani a külső megbízott közbeszerzési tanácsadóra. Ugyanakkor az ajánlattevő részére semmilyen visszatartó erő nincs jelenleg, amely megakadályozná az eljárás megtámadását, még akkor sem, ha nem neki ad igazat a Döntőbizottság. Ez természetesen tovább nyújtja az eljárást.
- Ugyanakkor a 15.000 fő feletti települések rendelkeznének az eljárások lefolytatásához szükséges szakemberrel, illetve tudnának ilyet foglalkoztatni. A kisebb települések esetében pedig akár a megyei önkormányzatok, esetleg megfelelő szabályozás esetén (gondolva az előbbieken leírt anyagi felelősségre) az előbb említett minimum lakosságszámmal rendelkező járási székhely

települések hivatalai tudnák ezt a feladatot ellátni. Még egyszer kiemelnénk, hogy ehhez a felelősségi rendet és a jelenlegi gyakorlatot szükséges lenne megváltoztatni.

**Schmidt Jenő elnök megbízásából
önkormányzati üdvözlettel:**

Dr. Gyergyák Ferenc
TÖOSZ főtitkár